

**ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
КОЛЕДЖ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА
«КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА АКАДЕМІЯ ТАНЦЮ
ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ»**

**ХОРЕОГРАФІЧНА КАРТИНА «ЕШАФОТ»
(за мотивами біографій та творів митців епохи «Розстріляного
відродження»)**

**Пояснювальна записка кваліфікаційної роботи
(творчого проєкту)
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Здобувача вищої освіти
2 курсу 2Н групи
Кирсенка Ернеста Олеговича

Керівник:
доцент
заслужений працівник культури України,
доцент кафедри хореографічних
та мистецьких дисциплін
Ольга БІЛАШ

Рецензент:
Юлія БОБРОВНИК
Захищено на засіданні екзаменаційної комісії
Протокол № ____ від _____ р.

Київ, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЬ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ.....	7
ХУДОЖНЬО-АНАЛІТИЧНІ ВІДОМОСТІ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ.....	11
1. Лібрето	11
2. Форма, жанр, стиль. Ідейно-тематичний аналіз.....	13
3. Характеристика персонажів.....	14
4. Архітектоніка.....	16
5. Характеристика музичної основи хореографічного твору.....	16
6. Сценарно-композиційний план.....	18
7. Сценографічне оформлення.....	19
ВИСНОВКИ.....	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	22

ВСТУП

Обґрунтування вибору теми роботи: Мистецтво є невід’ємною ланкою будь-якого суспільства усіх часів, митці чи не перший взірець для наслідування для сучасного покоління, тому не дивно, що саме ця тема настільки актуальна і є однією з найпопулярніших у світі. І особливе місце серед мистецького парнасу сучасності займає мистецтво, автором якого є українці.

Хронологічна історія українського мистецтва надзвичайно довга та цікава, а за наповненістю різнобарвна та багатогранна. В будь-який час були митці, що ознаменували собою цілі епохи; люди, що творили те, на що зараз з легкістю кожен може поглянути і познайомитись ближче з творами того часу, будь це картина, вірш чи книга, а історії про них дійшли до нашого часу і з шаленою цікавістю є об’єктом дискусій, чи не кожного сучасного середньостатистичного українця.

Мистецтво – це складова та основоположна галузь людської культури, а культура в свою чергу є надзвичайною зброєю, що здатна змінювати хід історії. Культура – те, заради чого люди йшли в траншеї та не жаліли власного життя, і тому так важливо дбати та плекати власну культуру, адже втрачаючи її, ми втрачаємо себе.

Саме тому не одне покоління митців присвятило своє життя тому, щоб зберегти та відстоювати права на власну культуру. Саме через цих ідейних мрійників, що поклали життя на вітвар мистецтва, що віддали найцінніше заради мистецтва, Україна має таку багату на події та персони історію, яку в силу сучасних обставин соромно не знати.

І чи не головною перлиною за наповненістю та трагізмом серед всього мистецького минулого сучасної України є історія життя українських митців в умовах тоталітарного режиму.

Адже саме митці були чи не головним супротивником у боротьбі проти радянської пропаганди. Проте особливу увагу хочеться зосередити саме на історії життя українців в умовах тоталітарного режиму у складі СРСР 30-их років ХХ століття, так званого і відомого «Розстріляного відродження» [2].

На думку автора, в умовах сучасного стану речей, дана тема недостатньо відома сторінка культурної історії України, хоч і є однією з тем шкільного курсу з предметів «Українська література» та «Історія України» за 11 клас. В хореографічному мистецтві ця тема взагалі не отримала жодного відгуку чи згадки, тому саме вона була обрана автором для створення кваліфікаційної роботи.

Мета творчого проєкту – створення перших складових частин до майбутнього балету «Ешафот», що являє собою скорочену версію цього твору у формі хореографічної картини.

Завдання творчого проєкту:

- обґрунтувати теоретичну складову творчого проєкту;
- відтворити на практиці мету творчого проєкту;
- дослідити відтворення твору в різних видах мистецтва;
- розкрити ідейно-тематичне та композиційне рішення постановки;
- застосувати комплекс загальних та фахових компетентностей у процесі реалізації творчого проєкту;
- створення виразного драматургічного й емоційного образу конфлікту засобами хореографії, підкреслюючи етичну глибину вибору, вплив середовища та трансформацію героя;
- пропаганда та поширення розголосу літературної течії «Розстріляного відродження»;
- пояснити неможливість залишатись «нейтральним» під час конфронтації системи проти свободи.

Новизна творчого проєкту представлена:

- створення першого серед хореографічного мистецтва твору на вибрану тематику;
- створенням картини на музику видатного італійського композитора Еціо Боссо;
- відображенням власної оригінальної історії автора, що опирався на особисті знання та відомості з обраної теми;

- використанням оригінальних методів режисерської роботи, що включає взаємодію з виконавцями як через онлайн-платформу Zoom, так і безпосередньо в репетиційній залі;
- залученням виконавців з різним рівнем підготовки та поєднання їхніх технічних можливостей у цілісній хореографічній композиції шляхом синтезу елементів класичного і сучасного танцю;
- оригінальною концепцією поєднання різних хореографічних форм.

Практичне значення творчого проєкту:

Хореографічна картина «Ешафот» є гнучким творчим проєктом, який може демонструватися у вигляді цілісної композиції на провідних концертних і театральних сценах України та світу. Вона призначена для виконання професійними колективами й водночас має глибоке виховне значення: через художню мову танцю глядачі мають змогу усвідомити важкість та важливість вибору між тим, що правильно і тим, до чого звик.

Участь танцівників у цьому проєкті сприяє розвитку їхньої виконавської майстерності, удосконаленню техніки дуетного, класичного та сучасного танцю, а також розширенню акторського діапазону. Поєднання лексики класичного та сучасного танцю дозволяє створити гармонійну хореографічну композицію, в якій органічно задіяні виконавці з різним рівнем підготовки.

Якщо говорити про пізнавальну та виховну функцію кваліфікаційної роботи, то вона постає для глядача у вигляді яскравого конфлікту протагоніста, що опиняється перед екзистенційним вибором: зрадити власні ідеали заради особистого добробуту або залишитися вірним собі, виступивши проти системи з усвідомленням неминучих трагічних наслідків. Також це чудова можливість для артистів та глядачів познайомитись ближче з таким поняттям, як «Розстріляне відродження» та їх представниками в оригінальному власному трактуванні автора творчого проєкту, що взяв за основу оригінальне лібрето, написане власноруч, з урахуванням суб'єктивного бачення та ставлення до

обраної теми у поєднанні з неповторною та прекрасною музикою видатного сучасного італійського композитора Еціо Боссо.

Апробація творчого проєкту. Хореографічна картина «Ешафот» буде продемонстрована на практичному показі екзамену з освітнього компоненту «Мистецтво балетмейстера» та вже була продемонстрована на передзахисті.

Структура та обсяг пояснювальної записки. Пояснювальна записка складається зі вступу, аналізу літератури та джерел, художньо-аналітичних відомостей творчого проєкту, висновків, списку використаних джерел (9 найменувань). Загальний об'єм роботи 22 сторінки.

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЬ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ.

Для успішної реалізації творчого задуму було проведено комплексну підготовчу роботу, що включала в себе глибоке вивчення наукових джерел, професійної літератури та художніх творів. У процесі дослідження здійснювався критичний аналіз, зіставлення поглядів, а також узагальнення ключових психологічних і наукових робіт, які на думку автора є достовірними джерелами інформації. Особливу увагу було приділено дослідженню сюжетів, у яких ця тема постає як моральна дилема. Додатково було здійснено перегляд театрального та кінематографічного матеріалу з метою глибшого осмислення природи актуальності конфлікту.

Питання власної самоідентифікації для народу України споконвіку було чи не найголовнішим в особистій історії. Українці ніколи не були готові миритися з комплексом меншовартості, хоча історично цю псевдоправильну ідею намагалась «вбивати» українцям в голови чи не кожна тимчасово панівна держава. Тому ця ідея завжди йти наперекір усьому, що суперечить власним ідеалам, чи не з генетичним кодом передається кожному українцеві з покоління в покоління. Але що таке цей так званий «комплекс меншовартості» і чому Україні так нахабно і насильно намагалась нав'язати чи не кожна країна, що приходила на її землі?

Комплекс меншовартості – це поняття, що характеризує собою брак або повну відсутність власної індивідуальності, колективної суб'єктності, що негативно впливає на людину чи взагалі цілу націю, адже змушує відчувати її гіршою за всіх, не достойною чи не рівною бути серед інших. Потрібно це для того, щоб знизити моральний дух людини чи нації, адже людьми, що не впевнені у власній значимості, легше керувати, легше нав'язати «правильні» лейтмотиви та налаштувати на потрібний лад. Навіщо далеко ходити?

Сучасна Україна дуже довгий час знаходилась у статусі «молодшої сестри» Росії у світі, і за різноманітними опитуваннями соціологічних груп, зокрема групи «Рейтинг», тільки за останні два роки понад 75% українців

постійно почали відчувати гордість, коли думають про Україну. Проте ціна цих змін надто висока – повномасштабна війна Росії проти України стала тим каталізатором і змусила багатьох замислитись про комплекс, який Україні нав'язувала спочатку Російська імперія, тоді СРСР, а згодом і Росія. [5]

Над темою «Розстріляного відродження» працювала велика кількість людей, зокрема: Георгій Костюк, Соломія Павличко, Віра Агеєва, Оксана Забужко, Тамара Гундорова, Валерій Шевчук, Олександр Удод, Сергій Єфремов. Кожен з вищевказаних імен вклав великий внесок в дослідження цієї теми та сприяв популяризації та розголосу цій безумовно славетній та водночас трагічній сторінці української історії, проте найбільше у власних дослідженнях кваліфікаційної роботи спирався на роботу Юрія Лавріненка «Розстріляне відродження» [3] – людини, що власне і ввів у науковий обіг термін «розстріляне відродження».

Також задля ліпшого розуміння теми я провів роботу над творами, що безпосередньо були написані учасниками подій – це листування, автобіографії, збірки або щоденники.

Особливою роботою для автора став памфлет Миколи Хвильового «Україна чи Малоросія», адже ця робота стала чи не найгострішим виступом митця проти русифікації української культури й партійного диктату в літературі. Він не просто полемізував із партійними функціонерами, а порушував фундаментальні питання: ким є українець — вільною людиною з європейським мисленням чи колоніальною тінню «москаля»?

«Москва — це наш ворог, поки вона не стане соціалістичною культурною республікою, а не великодержавною канцелярією» [8], – через подібні цитати в памфлеті після публікації «Україна чи Малоросія?» Хвильового піддали шаленій критиці. Його звинуватили у націоналізмі та «відхиленні від лінії партії». Тому не дивно, що згодом його почали переслідувати та ретельно перевіряти.

«Арешт Ялового – це розстріл цілої Генерації... За що? За те, що ми були найщирішими комуністами? Нічого не розумію. За Генерацію Ялового

відповідаю перш за все я, Микола Хвильовий» [7], – такими були останні слова Миколи Хвильового, людини, що до останнього подиху була за українську самобутність і незалежність від Московії.

Також надзвичайно зацікавила історія реформатора українського театру Леся Курбаса, адже він найближче дотичний до нашої спеціальності, а його погляди в один період життя стали для мене гаслом, зокрема: «Театр має бути таким, яким суспільство має бути завтра. Театр — не дзеркало, а лезо. Він не відображає — він ріже у суть.» [6]

Даній темі присвячений не один відеоролик та не один документальний фільм, проте варто виділити ті, що найбільш варті уваги і на які опирався особисто автор кваліфікаційної роботи.

«Будинок «Слово»», 2017 рік, режисер Тарас Томенко— поки що найліпший документальний фільм, присвячений цій темі, саме з цього фільму було взято багато матеріалу, задля написання творчого проєкту на цю тему. Серед глядачів фільм зібрав безліч позитивних відгуків через свою зрозумілість та красномовність, тому не дивно, що саме цю стрічку радять до перегляду, коли говорять про «Розстріляне відродження», адже вона дійсно варта вашої уваги.

Наступний фільм, про який варто сказати, називається «Слово» 2018 року, режисер та автор ідеї – Ігор Висневський. Короткометражний, півгодинний фільм, який варто переглянути кожному українцю, надзвичайно сильна робота, безліч позитивних відгуків в мережі. Глядачі вважають, що якби таких фільмів було більше, то як нація, українці були би міцніші. Також додають, що цей фільм обов'язково треба внести до освітньої програми.

Також варто виділити музичний альбом від групи молодих ентузіастів МУР, що має назву «Ти (Романтика)». Насправді, не буде лицемірством, якщо сказати, що саме цей альбом був одним з головних чинників та мотивацією, задля обрання саме цієї теми для реалізації свого творчого проєкту. Кожна пісня, ніби маніфест та мікро-історія, після якої неможливо залишитись байдужим.

Ну і звісно ж куди без перлини кіномистецтва з цієї теми – «Будинок «Слово». Нескінчений роман». Вийшов в прокат у 9 травня 2024 року, режисер той самий, що і документального фільму 2017 року – Тарас Томенко. Тому не дивно, що плівка набрала масштабного розголосу та з фурором збирає тільки позитивні відгуки серед глядачів. На жаль, особисто в автора не вийшло потрапити на цей фільм та подивитись його в інтернеті, проте відгуки говорять самі за себе.

Також варто згадати про музично-драматичну виставу на одну дію, що виконується в Київській опері – «Розстріляне відродження». Ця вистава – поєднання хорових творів у супроводі симфонічного оркестру та фортепіано з унікальними композиціями для бандури та скрипки. Тут ключова роль відведена читцю, який познайомить глядачів з віршами авторів «Розстріляного Відродження» та проведе через непростий життєвий шлях закатованих митців України.

Вистава має витончену паралель, що поєднує минуле і сьогодення. Герої Революції Гідності так само віддали своє життя за майбутнє України, як письменники «Розстріляного Відродження». Тоді митці наполегливо захищали свої цінності, ідеї та національну гідність, як і в наш час, люди так само виборюють своє право на існування вільної, культурної та незалежної України.

Прем'єра відбулась 20 лютого 2019 року та завжди проходить з шаленим успіхом та аншлагами.

ХУДОЖНЬО-АНАЛІТИЧНІ ВІДОМОСТІ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ
ХОРЕОГРАФІЧНА КАРТИНА «ЕШАФОТ»
(за мотивами біографій та творів митців епохи
«Розстріляного відродження»)

1. Лібрето

Передмова

Осінь, українське місто. 30-ті роки ХХ століття. Головний герой – талановитий митець, твори якого мали попит та популярність серед публіки, проте після першого запрошення співпрацювати з владою письменник відмовляється від власних поглядів, покидає дівчину, яку по-справжньому кохає, бо вона не розділяла його поглядів та погоджується працювати на партію, зрадивши власні ідеали та друзів, пишучи аполітичні текстики. Його колеги просили відмовитись від запрошення, але головний герой сказав, що бачить в цьому тільки матеріальні мотиви, тому немає причин для хвилювання.

Епізод 1

Одного разу після партійної вечірки з нагоди чудового тиражу останньої роботи митця захмілілий головний герой повертається темними вулицями міста додому, але його зустрічає незнайомиць. У них розпочинається сутичка, в якій незнайомиць звинувачує митця у зраді власних ідеалів, наостанок каже, що він забув своїх колишніх друзів та давно до них не заходив. Головний герой залишається сам.

Епізод 2

Митець більше не може нормально працювати та спати, бо йому заважають сумніви після тієї нічної зустрічі, тому він все ж таки наважується зайти до колишніх колег та розказати про дивну зустріч.

Епізод 3

Приходить вночі головний герой на квартиру, де вони раніше зачитували свої твори, але не бачить там ні одного знайомого обличчя, але чомусь на диво його знають усі. У письменника в голові виникає ще більше

запитань і тут серед натовпу незнайомців протагоніст зустрічає людину, що була одягнена як той незнайомиць. Незнайомцем виявляється його колишня дівчина. Дівчина розповідає, що це саме вона влаштувала йому ту зустріч і наполягла, що саме він повинен написати роботу, яка розкаже правду про винищення українських митців. Також протагоніст дізнається, що його колишніх друзів-митців почали переслідувати за тексти та позицію, а найпалкіші противники режиму почали відправлятися у в'язницю за придуманими обвинуваченнями або зникати за загадкових обставин. Наостанок він дізнається, що залишився останнім з тієї плеяди митців, а усі інші учасники їхнього літературного клубу, з ким він листувався останнім часом, були вбиті або вчинили самогубства з невідомих причин.

Епізод 4

Головний герой говорить, що він «всього лиш письменник, його справа писати, а в політичні ігри він не лізе». Дівчина каже, що він вже давно в цій «грі» своїми текстами і демонструє йому останні його роботи, але письменник не розуміє до чого ці слова, адже всі його тексти аполітичні, але перечитавши збірки розуміє, що його роботи були «підправлені» владою. Незнайомка наполягає, що саме він може змінити ситуацію і всі потребують його роботи, а щоб твір у видавництві вийшов невідредагований, у них є заслана людина при видавництві, що прослідкує, аби книга вийшла правильним друком. На що протагоніст відповідає, що той письменник помер і йде з квартири.

Епізод 5

Кульмінацією історії є сцена, що називається «Напередодні», де автор бореться з внутрішнім я і вагається, чи слід йти проти влади, адже розуміє, що за «перейдений Рубікон» він заплатить найвищу ціну. Письменник на емоціях пише роботу-маніфест, яку назвав «Ешафот» і засинає, свій вибір він вже зробив.

Епізод 6

Прокидається герой зв'язаний у холодному приміщенні перед ним його книга і в приміщення входить людина, яка як потім зрозумів герой є капітаном

НКВС, що займається справами вбитих митців. Йде діалог про неправильний вибір письменника, що той відмовився від дарів, задля того, щоб сконати, як собака разом зі своїми псевдо друзями. Йде сварка, в ході якої письменник і начальник обмінюються ударами та образами. Після сутички командир пропонує угоду: оскільки він не звичайний «писака», то йому дається другий шанс, але на цей раз точно останній. Він повинен замовчати. Йому повертають «Ешафот» і маузер, що знайшли під час проведення обшуку, та відпускають.

Епізод 7

Закривавлений автор зі своїм дітищем йде вулицями нічного міста і не знає, що йому робити. План провалений чи це був тільки блеф? Але здатися – це змиритись з тим, що всі жертви були марними. В кишені він намацав свій старенький маузер, який лежав у нього зазвичай під подушкою на «всяк випадок». За рогом будинку лунає постріл. Бездиханне тіло падає на бруківку, а поряд і з ним його «сродна праця». Очевидцем став тільки маленький хлопчик, що підібрав книгу і втік додому.

Проте варто зазначити, що в ході творчого проекту буде зображено лише епізоди 5, 6 та 7 через хронометражне обмеження кваліфікаційної роботи, тому деякі сцени можуть відрізнятись від оригінального лібрето.

2. Форма, жанр, стиль. Ідейно-тематичний аналіз

Тема – мистецтво як невід’ємний інструмент впливу на суспільне життя та політику, від якого не можна абстрагуватись чи винести за дужки.

Ідея – мистецтво не може бути аполітичним.

Надзавдання – у ситуаціях вибору між тим, що легше і правильніше, завжди обирати другий варіант.

Наскрізна дія – митець, якому варто зробити вибір: бути шестерінкою у лещатах влади чи стати тією змінною, що змінить навколо себе систему координат.

Конфлікт – боротьба внутрішнього «я» письменника. Вибір головного героя між спокусами та самопожертвою, мотиви та наслідки, що вирішили подальшу долю протагоніста.

Форма – хореографічна картина.

Хореографічна картина — це самостійний сценічний твір у жанрі хореографії, який має завершену драматургічну форму, поєднує музику, танець і образну виразність для розкриття певної теми, настрою або сюжету. Вона може бути як окремим номером у концертній програмі, так і частиною більшого балетного дійства.[1]

Жанр – трагедія.

Трагедія – драматичний твір, в основу якого покладено дуже гострий, непримиренний конфлікт, який приводить, як правило, до загибелі центрального персонажа (персонажів). [4]

Стиль – синтез класичного танцю з елементами вільного стилю.

Синтез класичного танцю з елементами вільного стилю — це поєднання академічної техніки класичного танцю з прийомами модерн, джаз-танцю, контемпорарі та інших напрямів, що дозволяє розширити виражальні можливості хореографії, зберігаючи її пластичну виразність і технічну вишуканість. [9]

3. Характеристика персонажів

Письменник. Молодий хлопець, який, як і кожен з нас, любить своє життя. Тому й не дивно, що він робить спочатку вибір жити шляхом найменшого опору, проте через свій недостатній досвід він не розуміє, що його вибір залишитись осторонь також поведе за собою деякі наслідки. Згодом він дізнається, що своїм бажанням залишитись аполітичним, він як ніхто інший, був вплетений у політику. Пізніше через силу різних обставин його світогляд змінюється і він з хлопця, що думає в першу чергу про себе, перетворюється у чоловіка, що готовий брати відповідальність не тільки за себе, а й за інших. Він готовий заради загального блага віддати найдорожче і поставити на кін

все, що має, не чекаючи для себе взамін нічого. Дана метаморфоза являє собою аргумент про те, що ніколи не пізно змінити вектор свого життя. Помилки, які кожен вчиняє протягом свого життя, є невід'ємним етапом, а згодом приходить розуміння, що помилятися не соромно, соромно не робити висновки з цих вчинків. Так само і головний герой лібрето робить висновки з своїх помилок і обирає, що для нього правильно і стоїть за це до останнього подиху...

Дівчина – це образ руху опору системі, що застав часи тієї плеяди письменників, які готові були йти до кінця за власні ідеали. Молода дівчина розуміє, що її партнер надзвичайно наляканий і розуміє його страх, проте коли коло письменників через репресії почало звужуватись вона зрозуміла, що тільки її колишній хлопець може в цьому їм допомогти. Адже вони, як і кожний рух, потребують того, хто подібно Моїсею зможе повести людей за собою. Вони не бояться смерті, вони бояться прожити все життя на колінах, тому готові ризикнути, задля виконання «священної місії». Дівчина хитра, вона знала, коли головний герой буде сам, тому і відправила до нього незнайомця, що буде достатньо сильним, задля того, щоб головний герой все ж таки вислухав незнайомця і не втік від нього, а потім одягається сама, як незнайомиця, знаючи, що молодий хлопець захоче отримати відповіді на свої запитання. Це свідчить про їх підготовку. Вони не просто стадо, яке потрібно скерувати, це натовп, що готовий діяти і бездоганно прислухатися наказам очільника, якого обрали.

Капітан – образ підступної, авторитарної, безкомпромісної системи, що готова знищувати кожного, хто не готовий прислухатись законами та принципам влади. Вона жорстка, жорстока та побудована на трупах негідників, що посмілились пручатись системі. Як капітан впевнений в своїх силах, тому не просить двох прихвостнів, щоб ті пручались в сутичку капітана та головного героя, так і система не має сумнівів, що переможе, адже на їхньому боці кількісна перевага у вигляді зрадників, сексот та шпівнів, що були розгалужені по всій території міста. Капітан – злий геній, що бездоганно

виконує свою роботу – знищувати тих, хто не згоден. Але сам він не є прихильником даних ідей, він лиш виконавець, найманий вбивця, що чудово виконує свою роботу, проте не є відданою частиною цієї системи, адже він просто боїться, що якщо сам цього не робитиме, то це робитиме хтось інших, а його ця ж система знищить, як відступника. Так, як і капітан, так і всі прихильники системи – усі вони лиш вдавані послідовники цих ідей, що говорить, наскільки низька та мізерна ця влада, адже вся їх сила побудована лише на залякуваннях. А як тільки підуть перші «тріщини», то всі вони почнуть розбігатись, як щури з корабля, що йде на дно на відміну від їх супротивників, які справді вірять в те, за що боряться.

Хлопчик – це образ майбутніх поколінь, в яких знайде своє продовження те, за що боролись письменники. Ідея та жага до свободи передається українцями з покоління в покоління і ось цей момент, з тим, що хлопчик підібрав книгу – це щось на кшталт метафори, що план вдався, адже книга все одно знайшла своє продовження, хоч і не вийшла масштабним друком. Але, можливо, тепер буде передаватись як партизанська легенда серед прихильників та послідовників ідей «Розстріляного відродження». Тепер «Ешафот» у правильних руках, а це означає, що все, задля чого жили митці та за що віддали своє життя, не буде безповоротно забутим.

4. Архітектоніка

- 1) Експозиція – створення «Ешафоту».
- 2) Зав'язка – поява коханої письменника, як аргумент того, що варто таки дописати книгу.
- 3) Розвиток дії – поява капітана, як сумніву і страху, що варто продовжити жити, як жив.
- 4) Кульмінація – вибір письменника та фізична зустріч з капітаном.
- 5) Розв'язка – другий шанс від капітана та постріл.

5. Характеристика музичної основи хореографічного твору

Хореографічна картина «Ешафот» створена на музику Еціо Боссо та Франческо Лібетти, а саме “Symphony No. 1 ‘Oceans’: I. Allegro”.

Варто зазначити, що для кваліфікаційної роботи складова вибору музики була, чи не найголовнішою та найважчою, адже на його думку саме музика є чи не найголовнішим каталізатором процесу створення будь-якого хореографічного номеру чи картини в цілому. Тому автор надзвичайно скрупульозно та ретельно поставився до вибору музичного супроводу для кваліфікаційної роботи.

Музика Еціо Боссо поєднує в собі неокласичний стиль, кінематографічну емоційність та симфонічну глибину. Кожна нота митця наповнена емоційним забарвленням, кожна фраза звертається до глядача, немов сповнена співпереживання, а твори неможливо слухати не проживаючи їх всередині себе.

Незважаючи на вказаний стиль епохи неокласики твори не позбавлені романтичної виразності, адже строгість класичних форм надзвичайно вдало поєднується з емоційною відкритістю.

Мінімалізм у дусі Еріка Саті або Макса Ріхтера зображується у повторюваних структурах з глибокими варіаціями, що формують настрій.

А сама музика надзвичайно кінематографічна, адже її вкрай легко уявити в сцені, кадрі чи русі, тому не дивно, що саме твір Еціо Боссо був взятий за основу творчого проєкту.

Мелодією хореографічної картини було обрано «Symphony No. 1 ‘Oceans’: I. Allegro» (дата випуску – 2017 рік) – симфонія, що полонила душу автора з першого прослуховування та не залишила шансу жодній іншій мелодії. В цій мелодії є все, що потрібно: сюжетність, динамічність, оркестрова розкіш, масивні кульмінації, ліричні паузи, широкий симфонічний розмах, структурна та емоційна насиченість. Слухач легко занурюється в музичний простір, що важливо для емоційного балетного наративу. Її енергетика дозволяє працювати з контрастами руху, великими формаціями,

зміною темпів. Вона, ніби створена для масштабного хореографічного номеру, ансамблевої сцени або кульмінаційного моменту, тому автор вирішив поєднати в ній все і обрав, як музичний фундамент кваліфікаційної роботи.

Ця композиція утворює гармонійний контраст — ніжна камерність і монументальна динаміка — що робить її ідеальною основою для балетної картини з різними сценічними настроями.

6. Сценарно-композиційний план

Епізод	Виконавці	Світло	Реквізит	Музичний матеріал	Хронометраж
1. Створення «Ешафоту»	Письменник	Затемнення, промінь на головного героя	Книга, стілець	Еціо Боссо та Франческо Лібетта “Symphony No. 1 ‘Oceans’: I. Allegro”	2хв.7с.
2. Поява коханої письменника, як аргумент того, що варто таки дописати книгу.	Письменник, дівчина	Поступове збільшення променю	-	Еціо Боссо та Франческо Лібетта “Symphony No. 1 ‘Oceans’: I. Allegro”	1хв.28с
3. Поява капітана, як сумніву і страху, що варто продовжити жити, як жив.	Головний герой, суспільство, дівчина, капітан	Додається також біле світло на задньому фоні і з’являється відтінок червоного кольору	-	Еціо Боссо та Франческо Лібетта “Symphony No. 1 ‘Oceans’: I. Allegro”	2хв.22с
4. Зустріч з командиром	Головний герой, капітан та його помічники	Червоне світло, що в кінці переходить в білий промінь в затемненні	Книга та пістолет	Еціо Боссо та Франческо Лібетта “Symphony No. 1 ‘Oceans’: I. Allegro”	1хв.25с

5. «Відпускна» від командира, постріл та момент того, як хлопчик забирає книгу і тікає.	Головний герой, маленький хлопчик	Затемнення світла, промінь на головного героя.	Книга та пістолет	-	1хв.
---	-----------------------------------	--	-------------------	---	------

Загальна тривалість роботи – 8хв.12с.

7. Сценографічне оформлення

Костюми:

Письменник – чорні класичні штани та чорний піджак зверху, тілесні балетки.

Дівчина – біла сукня та тілесні балетки.

Капітан – чорні штани кльош, чорна обтягуюча кофта, чорні шкарпетки та балетки. А на другий вихід на додачу одягається зверху чорний плащ, на лівому передпліччі буде червона стрічка.

Дитина – біла сорочка та звичайні чорні штани.

Кордебалет –одяг в чорному тоні.

Освітлення:

1-й епізод – затемнення, білий промінь на головного героя;

2-й епізод – поступово збільшується промінь у масштабі;

3-й епізод – додається також світло на задньому фоні і з’являється відтінок червоного кольору;

4-й епізод – червоне світло, що в кінці переходить в білий промінь в затемненні;

5-й промінь – білий промінь в затемненні.

ВИСНОВКИ

Творчий проєкт був відтворений у формі хореографічної картини та отримав назву «Ешафот». Темою роботи стала оригінальна історія про українського митця, що змушений творити в лещатах тоталітарного режиму. Повна історія розкривається в лібрето, а саме в цій роботі розкривається її вибрані епізоди – це фінал, що в майбутньому стане повноцінним одноактним балетом.

Ідеєю творчого проєкту є усвідомлення того, що митець не може бути аполітичним, адже відповідальність за слово і вчинок вимагає не лише сміливості говорити правду, а й сили визнавати та виправляти власні помилки.

Задум проєкту виник під час прослуховування музичного альбому МУР «Ти [Романтика]», а головним поштовхом для створення роботи стала неймовірна музика авторства італійського композитора Еціо Боссо.

Складовими хореографічної картини «Ешафот» є два епізоди, що гармонійно поєднанні спільною темою та сюжетом. Побудована вона структурно так, що наступна сцена вдало резонує попередню. За стилем робота характеризується як синтез класичного танцю з елементами вільного стилю, що дозволяє не обмежуватися стандартними рухами і творити в бажаній пластиці. Жанр – трагедія, адже за канонами вищевказаного жанру головний герой в кінці помирає, проте не помирає надія та те, заради чого він жив.

У процесі роботи над творчим проєктом було успішно досягнуто поставленої мети та реалізовано ключові завдання. Теоретичну основу проєкту обґрунтовано й поєднано з практичним втіленням задуму, використано відповідні художні засоби для виразного розкриття ідейно-тематичного змісту та композиційної структури. У ході реалізації проєкту сформовано навички самостійного планування, визначення етапів роботи та прийняття творчих рішень. Водночас було застосовано широкий спектр як загальних, так і фахових компетентностей. Продумано і впроваджено ефективну систему дій для розв'язання як практичних, так і теоретичних питань. В результаті

здійснено всебічну підготовку, що дала змогу повноцінно реалізувати творчий задум на практиці з урахуванням професійних та мистецьких вимог.

У результаті тривалої й багатогранної творчої діяльності було створено хореографічну картину «Ешафот», яка стала завершальним етапом реалізації авторського задуму. Робота над постановкою охоплювала всі ключові складові мистецького процесу — від пошуку ідеї, розробки концепції й аналізу музичного матеріалу до безпосереднього втілення хореографії на сцені. Особлива увага приділялася вибору музичного матеріалу, стилістичній єдності, створенні лібрето, вибору засобів пластичної виразності та роботі над емоційним наповненням кожного епізоду та стану головного героя.

Проект став вагомим практичним фундаментом для вдосконалення професійних навичок, зокрема в організації репетиційного процесу, налагодженні взаємодії з виконавцями, веденні постановочної документації та адаптації художнього матеріалу до реальних сценічних умов. Співпраця з професійними артистами сприяла не лише поглибленню розуміння специфіки виконавської майстерності, а й дала змогу відчути відповідальність за колективний результат.

Окрім практичної складової, робота над проектом мала значний вплив на особистий і професійний розвиток: вона розширила творче мислення, сформувала вміння працювати з концепцією як цілісним мистецьким висловлюванням і дала можливість осмислити важливість кожного етапу творчого процесу — від ідеї до сценічного втілення.

Робота над творчим проектом стала не лише професійним викликом, а справжньою метаморфозою внутрішнього сприйняття себе в мистецтві: у процесі творчого пошуку вперше усвідомлено щире бажання реалізовуватися як балетмейстер. Те, що раніше здавалося лише технічним обов'язком, трансформувалося у глибоку потребу висловлюватися через рух, створювати пластичний простір для думки, емоції та сенсу. Цей досвід став поворотним моментом у професійному становленні та заклав підґрунтя для подальшого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антипова Л. Г. Основи хореографічного мистецтва: навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 168 с.
2. Гедройць Єжи. Лист до Юрія Лавріненка від 13 серпня 1958 року.
3. Лавріненко Ю. Розстріляне Відродження: Антологія 1917–1933. Поезія — проза — драма — есей / Упоряд. Ю. Лавріненко. — Париж: Інститут літератури, 1959. — 976 с.
4. Лапко О.А, ОСНОВИ ТЕОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ: навчальний посібник. — Старобільськ, 2021 — С. 49.
5. Стадник Е., «Комплекс меншовартості або “пологова травма українського народу”», FM Галичина, 17.10.2023.URL:
<https://www.galychyna.fm/articles/kompleks-menshovartosti-abo-pologova-travma-ukrayinskogo-narodu>
6. Танюк Лесь. Лесь Курбас: Шлях митця. — Київ: Факт, 2002. — С. 197.
7. Хвильовий Микола, передсмертна записка, фото.
8. Хвильовий Микола. Україна чи Малоросія? // Твори: у 2 т. — Харків: Фоліо, 2007. — Т. 2.
9. Шумілін О.Є. Сучасна хореографія: теорія і практика: навчальний посібник. — Київ: Ліра-К, 2018. — С. 89.